

Stratégia energetickej efektívnosti a Akčný plán pre udržateľnú energiu.

Ide o jeden alebo viacero koncepčných dokumentov (samostatne môže byť spracovaná napríklad stratégia znižovania emisie skleníkových plynov v doprave), týkajúcich sa troch hlavných oblastí:

- **energetickej efektívnosti (resp. Znižovanie spotreby energie)**
- **zníženiu emisií CO₂**
- **zvýšeniu podielu obnoviteľných zdrojov energie na výrobe elektrickej energie, tepla a chladu na úrovni obce, mesta alebo regiónu.**

Spracovanie týchto koncepčných dokumentov v obci, meste alebo VÚC nadväzuje na legislatívnu povinnosť obcí nad 2500 obyvateľov mať spracovanú koncepciu rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky (vyplýva zo zákona o tepelnej energetike) a otvára dvere pre celú paletu podporných finančných nástrojov Európskej únie, štrukturálnym fondov a iným zdrojom prostriedkov pre financovanie projektov v oblasti modernizácie verejných a súkromných objektov za účelom dosiahnutia energetickej hospodárnosti, výstavbu nových obnoviteľných zdrojov elektrickej energie, tepla a chladu a ich využitie na miestnej úrovni, zníženie emisií CO₂ vo verejnej doprave a podobne, kde je povinnou prílohou žiadosti.

Osnovou pre spracovanie takýchto dokumentov je metodický pokyn Ministerstva hospodárstva SR v nadväznosti na zákon o tepelnej energetike a príručka pre vypracovanie Akčného plánu pre udržateľnú energiu a východiskovú inventarizáciu emisií z dielne Európskej únie.

Príprava Akčného plánu trvalo udržateľnej energetiky je jednou z podmienok pre vstup miest a obcí do Paktu starostov, a má zahŕňať cieľ pre zníženie emisií CO₂ o minimálne 20% do roku 2020. Mestá a obce môžu požiadať o technickú pomoc pri vypracúvaní tohto akčného plánu cez program IEE II, ktorý ich môže hradiť až do výšky 100%. V súčasnosti sú v Pakte starostov zapojené iba dve slovenské mestá – Nitra a Moldava nad Bodvou (z celkového počtu 2181 zapojených miest a obcí v rámci EU).

Európska únia prijala 9. marca 2007 Energetickú a klimatickú politiku „Energia pre meniaci sa svet“, ktorý ju jednostranne zaväzuje znížiť do roku 2020 emisie CO o 20 %, ako výsledok 20-percentného nárastu energetickej efektívnosti a 20-percentného podielu energie z obnoviteľných zdrojov v skladbe energetických zdrojov. Akčný plán Európskej únie pre energetickú efektívnosť uvádza ako prioritu spustenie iniciatívy 'Dohovor primátorov a starostov', keďže obce a mestá sú priamo a nepriamo zodpovedné (prostredníctvom spotrebných tovarov a služieb) za viac ako polovicu emisií skleníkových plynov pochádzajúcich z využívania energie na ľudskú činnosť. Cieľom je, aby miestne a regionálne samosprávy v celej Európe obmedzili emisie znečisťujúcich látok spôsobujúcich globálne otepľovanie prostredníctvom programov energetickej efektívnosti, ktoré zahŕňajú aj trvalo udržateľnú mestskú mobilitu, a prostredníctvom podpory obnoviteľných zdrojov energie,

Úlohy miestnych samospráv podľa Dohovoru starostov a primátorov (www.eumayors.eu):

1. Úlohy miestnych samospráv

Opatrenia v oblasti energetickej hospodárnosti, projekty týkajúce sa energie z obnoviteľných zdrojov a iné činnosti súvisiace s udržateľnou energetikou môžu byť zavedené v rozličných oblastiach činnosti miestnych a regionálnych samospráv:

• spotrebiteľ a poskytovateľ služieb

Miestne samosprávy využívajú množstvo budov, ktoré majú vysokú spotrebu energie napr. Na vykurovanie a osvetlenie. Zavedením programov a činností na šetrenie energiou vo verejných budovách možno dosiahnuť významné úspory.

Miestne a regionálne samosprávy taktiež poskytujú energeticky náročné služby, ako sú verejná doprava, verejné osvetlenie, pričom tu existuje priestor na zlepšenie. Dokonca aj v prípadoch, keď majú orgány na tieto služby iných zmluvných poskytovateľov, opatrenia na znížovanie spotreby energie možno vykonať prostredníctvom verejného obstarávania a zmlúv o poskytovaní služieb.

● plánovací a regulačný orgán, developer

Väčšina miestnych a regionálnych samospráv je zodpovedná za územné plánovanie a organizáciu dopravného systému. Strategické rozhodnutia týkajúce sa mestského rozvoja (napr. v oblasti obmedzenia živelného rozširovania sa miest), môžu znížiť spotrebu energie v doprave.

Miestne a regionálne samosprávy často pôsobia ako regulačný orgán, napr. stanovujú normy v oblasti energetickej účinnosti alebo povinnosť nainštalovať v nových budovách zariadenia, ktoré využívajú obnoviteľné zdroje energie.

● poradca, stimulátor a vzor

Miestne a regionálne orgány môžu napomôcť pri informovaní a motivovaní občanov, podnikov a iných miestnych aktérov v oblasti efektívnejšieho využívania energie. Aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti sú dôležité pre zapojenie celej komunity do podpory politiky trvalo udržateľného vyžívania energie. Deti sú dôležití adresáti informácií o úspore energie a využívaní energie z obnoviteľných zdrojov: to, s čím sa oboznámia, budú využívať aj mimo školy. Je tiež dôležité, aby samospráva išla príkladom a zohrávala vedúcu úlohu v aktivitách v oblasti efektívneho využívania energie.

● producent a dodávateľ

Miestne a regionálne samosprávy môžu podporovať miestnu výrobu energie a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov. Ako príklady môžu slúžiť kombinovaná výroba elektriny a tepla či centrálné zásobovanie teplom, pri ktorom sa ako palivo využíva biomasa. Miestne a regionálne orgány môžu tiež podporovať občanov, aby realizovali projekty v oblasti využívania energie z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom finančnej podpory z miestnych podporných schém.

2. Vzory výnimočnosti

Vzory výnimočnosti sú definované ako iniciatívy, programy, produkty či služby ktoré predstavujú celosvetový model úspešných koncepcií rozvoja trvalo udržateľnej energie v podmienkach miest. Nositelia Vzorov výnimočných prostredníctvom Dohovoru vyjadrujú ochotu vymieňať si skúsenosti a pomáhať mestám pri realizácii podobných postupov v prípade, že sú vhodné a výhodné a zaväzujú sa uľahčiť odovzdávanie know-how prostredníctvom šírenia informácií, vrátane usmernení, účasti na podujatiach a bežnej spolupráce v rámci Dohovoru vo všeobecnosti.

3. Podporné štruktúry

Dohovor primátorov a starostov je otvorený pre všetky mestá a obce v Európe. Tie mestá a obce, ktoré kvôli svojej veľkosti nemajú zdroje na prípravu inventára emisii alebo na vypracovanie Akčného plánu by mali byť podporované samosprávami, ktoré takéto kapacity a politickú vôľu majú. Týmto podpornými štruktúrami môžu byť regióny, okresy, provincie, aglomerácie, územia NUTS III alebo väčšie mestá. Iný typ podporných štruktúr predstavujú siete alebo združenia miest, obcí či regiónov. Každú podpornú štruktúru explicitne uznáva Európska komisia ako kľúčového aktéra Dohovoru. Miera zapojenia do Dohovoru, ako aj osobitné podmienky tohto zapojenia, vrátane rozhodovacích právomocí budú spresnené v osobitnej písomnej dohode.

verejne sprístupnené dielo MEDIA COELI ® podmienky: www.mediacoeli.sk

Váš konzultant: